

تنوع بیماری‌زایی در جمعیت‌های قارچ *Sclerotinia sclerotiorum* (Lib.) de Bary در گیاهان روغنی در شمال و شمال غرب کشور*

Diversity of aggressiveness of *Sclerotinia sclerotiorum* (Lib.) de Bary populations in oil plants fields of north and northeast of Iran

حسین ایرانی^{۱*}، محمد جوان نیکخواه^۲، آقا ولی ابراهیم‌اف^۳، اصغر حیدری^۴

(تاریخ دریافت: ۱۳۹۲/۱/۱۸؛ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۳/۶/۳۱)

چکیده

پوسیدگی طوقه آفتاب‌گردان با عامل *Sclerotinia sclerotiorum* یکی از بیماری‌های مهم در شمال غرب کشور است که با جوانه‌زنی میسلوژنیک سختینه‌ها سبب آلودگی میزبان می‌شود. در مقابل، در شمال کشور آلودگی ساقه کلزا به طریقه جوانه‌زنی کارپوژنیک از طریق آسکوسپورهای هوایی صورت می‌گیرد. این پژوهش به منظور مقایسه بیماری‌زایی جدایه‌هایی از جمعیت‌های قارچ در مزارع آفتاب‌گردان و کلزا در مناطق فوق انجام شد. تنوع در بیماری‌زایی جدایه‌ها با استفاده از روش مایه‌زنی با قرص میسلومی و اندازه‌گیری محل زخم انجام شد. نتایج نشان داد که تفاوت معنی‌داری ($P < 0.001$) بین گروه‌های سازگار رویشی در جمعیت‌های این قارچ در شمال و شمال غرب کشور در بیماری‌زایی جدایه‌های مورد مطالعه وجود دارد. جدایه‌های متعلق به MCGهایی که از مکان‌های مختلف جداسازی شده بودند مانند MCG56، از نظر بیماری‌زایی در سطح یک درصد تفاوت معنی‌داری داشتند. ولی در بیشتر موارد جدایه‌هایی که از یک محل جداسازی شده بودند، مانند MCGs 17, 28, 42, 51 and 64 از نظر بیماری‌زایی تفاوت معنی‌داری نداشتند.

کلیدواژه: پوسیدگی اسکروتینیایی، MCG، کلزا، آفتاب‌گردان

* بخشی از رساله دکتری نگارنده اول ارائه شده به انستیتو ملی تحقیقات میکروبیولوژی باکو، کشور آذربایجان

** مسئول مکاتبات، پست الکترونیکی: hosseinirani405@yahoo.com

۱- بخش تحقیقات آفات و بیماری‌های گیاهی، مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی آذربایجان غربی

۲- گروه گیاهپزشکی، پردیس کشاورزی و منابع طبیعی، دانشگاه تهران، کرج

۳- بخش تحقیقات گیاهپزشکی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه باکو

۴- بخش تحقیقات گیاهپزشکی، موسسه تحقیقات گیاهپزشکی کشور، تهران